

Խմբագրատան հասցէ՝

Պէյրուզ. Նահր Իպրահիմ փ.,
Թէքէտան Կեդրոն, 2-րդ յարկ, Ժըմէյզի

Երեւան. Մամուլի շէնք, Հիմնական
Մասնաշէնք, 2-րդ յարկ, 213ա,
Արշակունեաց 2

Երեքշաբթի / 12.04.2022

85րդ Տարի, թիւ 54 (22,524)

1500 Լ.Ռ. / 8 Էջ

@ zartonkadl@gmail.com

+961 1 444225
+961 81 306 447

www.zartonkdaily.net
facebook.com/zartonkdaily

P.O.BOX 11-617 Beirut-Lebanon

Լիբանանեան Լուրեր

Դրական Կը Համարեմ Արժոյթի Միջազգային Հիմնադրամին Հետ Համաձայնութիւնը. Ռիատ Սալամէ

Մինչ երեսփոխանական ընտրութիւններու Նախապատրաստութիւնները աշխոյժ կերպով կը շարունակուին, Նոր զարգացումներ կարճաժամկետ տնտեսական մարզէ ներս: Այս բանին շուրջ, Լիբանանի Կեդրոնական դրամատան կառավարիչ Ռիատ Սալամէ յայտարարած է, որ Արժոյթի միջազգային հիմնադրամին հետ համաձայնագրի կնքումը

«դրական իրադարձութիւն է Լիբանանի համար», ընդգծելով որ այս համաձայնագիրը պիտի նպաստէ ազգային արժոյթի փոխարժէքի միասնականացման:

Սալամէն քանի մը օր առաջ «Ռոյթըրզ»-ին տուած հարցազրոյցին մէջ ըսած է. «ԱՄՆ-ի հետ փորձագէտներու մակարդակով համաձայնագրի կնքումը դրական իրադարձութիւն է Լիբանանի համար, եւ դրամատունը համագործակցած է հիմնադրամին հետ եւ նպաստած անոր առաքելութեան»: Կեդրոնական դրամատան կառավարիչը յոյս յայտնած է, որ «ԱՄՆ-ի կողմէ սահմանուած Նախապայմանները պիտի կատարուին ծրագրի վերաբերեալ Հիմնադրամի խորհուրդին հաւանութիւնը ստանալու համար»:

Նշենք, որ անցեալ Հինգշաբթի, Արժոյթի միջազգային հիմնադրամը յայտարարեց, որ Նախնական համաձայնութիւն ձեռք բերած է Լիբանանի իշխանութիւններուն հետ չորս տարուայ ընթացքին 3 միլիարդ տոլար արժողութեամբ օգնութեան ծրագրի շուրջ:

Ռամիրեզ Ռիկօն, որ կը գլխավորէր ԱՄՆ-ի պատուիրակութիւնը Լիբանանի մէջ, ըսաւ, որ եթէ ծրագիրը հաստատուի հիմնադրամի ղեկավարութեան եւ խորհուրդին կողմէ, ապա Լիբանան ուղարկուող օգնութիւնը պիտի կազմէ «աջակցութիւն այս իշխանութիւններուն՝ աճն ու ֆինանսական կայունութիւնը վերականգնելու ծրագրին»:

Հայկական Լուրեր

Սիւնիք Եւ Գեղարքունիք Անվտանգութեան Խաթարում Կայ. Թաթոյեան Քարտէզներ Հրապարակած Է

Սիւնիքի եւ Գեղարքունիքի մէջ ատրպէյճանական անօրինական զինուած տեղակայումները պատկերացնելու համար կը յիշեցնեն, թէ ուր են անոնք՝ GOOGLE EARTH-ի փոխգործոն քարտէզին վրայ: Այս մասին ֆէյսպուքեան իր էջով գրած է ՀՀ Նախկին ՄԻՊ Արման Թաթոյեանը:

«Նրանց այս ներկայութիւնն արդէն իսկ մարդկանց կեանքի իրաւունքի խախտում է միջազգային պահանջներով: Անհնարինութեան են վերածել մարդկանց բնականոն կեանքը սահմանային բնակավայրերում, խաթարել են անվտանգութիւնը: Այս քարտէզը 1 տարուայ անդադար փաստահալաք աշխատանքների արդիւնք է. ատրպէյճանական [անօրինական] տեղակայումներ են, որոնք ցուցադրուած են պայմանական դեղին վրաններով: Քարտէզի նշանների տակ կան նաեւ իրական

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ակամայ Զանց Կ'առնենք Ամեն Նրբանկատութիւն Կամ Բժախնդիր Մօտեցում

Ոչ անպայման զարմանքով, սակայն մեծ ափսոսանքով կարդացինք ՀՀԴ պաշտօնաթերթը «Ազդակ»-ի 8 Ապրիլ 2022-ին թիւի 2րդ էջին վրայ լոյս տեսած՝ ՌԱԿ-ի անունով ինչ որ հաղորդագրութիւն մը, ստորագրուած՝ ՌԱԿ-ի վերաբերող կուսակցական հանգամանք կեղծող հերձուածի մը կողմէ, որ ատենէ մը ի վեր կը փորձէ պառակտել Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Լիբանանի շրջանակը: Նոյն «հաղորդագրութիւնը» օրն ի բուն լսուեցաւ նաեւ դարձեալ ՀՀԴ-ի հովանիին տակ գործող «Վանա Զայն» ռատիոկայանէն:

Այս առիթով, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Լիբանանի Շրջանային Վարչութիւնս կը յայտարարէ հետեւեալը.

Ա. Նշեալ «հաղորդագրութիւնը» չի պատկանիր ՌԱԿ-ի Լիբանանի բոլոր կառույցներն ու մամուլը փաստացի կերպով հովանաւորող՝ ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան:

Բ. Նշեալ «Հաղորդագրութեան» իբր թէ զգացական քողարկումով՝ կրաւորական բովանդակութիւնը չարտայայտեր ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան հայեցակէտն ու կեցուածքը ինչ կը վերաբերի Լիբանանի յառաջիկայ երեսփոխանական ընտրութիւններուն:

Գ. Նման հերձուածի մը այս կամ այն ձեւով նեցուկ կանգնող կողմ մը, ուղղակիօրէն նպաստած կ'ըլլայ Հայ ազգային կուսակցութեան մը պառակտումի փորձին:

Դ. Նմանօրինակ կերպով վարուիլը («օրինականութեան» շղարշ տալը կողմի մը կամ քոյր կուսակցութեան մը պառակտումը քաջալերելը) միևնույն օրս մեր բարոյականին ու գործելաձեւին խորթ ըլլալով հանդերձ, վերոյիշեալ՝ իր բացայայտութեամբ աննախընթաց երեւոյթը ցաւօք պիտի ստիպէ մեզի ամէն նրբանկատութիւն ու բժախնդիր մօտեցում ակամայ զանց առնել: Հետեւաբար, Նոյնանման պահուածք մը պիտի ունենանք եւ այսուհետեւ Նկատի պիտի ունենանք տուեալ կուսակցութեան տարբեր թելերուն ու այլախոհ անհատ կուսակցականներուն գաղափարները, կեցուածքները, հաղորդագրութիւններն ու յայտարարութիւնները:

Ի Դիմաց՝

ՈԱՄԿԱԿԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ՃԵՔԻ ՏԵՐԿԻՇԵԱՆ

Ատենադպիր

ՍԵՒԱԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Ատենապետ

9 Ապրիլ 2022

լուսանկար-ապացոյցներ:

Կա նաեւ Կապանի Ներքին Հանտի Ներխուժումը:

Առարկայական պատճառներով բացակայում են, այսպէս կոչուած, այլընտրանքային ճանապարհներին ատրպէյճանական անօրինական Նոր տեղակայումները, բայց դրանք Նոյնպէս կը լինեն:

Մնացած բոլոր տեղակայումները 2021թ. Նոյեմբերի սկզբի դրութեամբ են: Հեռախօսով քարտէզից հնարաւոր է օգտուել առանձին GOOGLE EARTH յաւելումով:

Քարտէզը կցուած է իմ արտահերթ յատուկ զեկոյցին, որ վերաբերում է ատրպէյճանական զինուորական ուժերի հետ շփման տարածքներում անվտանգութեան ապառազմականացուած գօտու իրատապ անհրաժեշտութեանը՝ հիմնաւորուած կոնկրետ փաստերով Հայաստանի բնակչութեան իրաւունքների պաշտպանութեան համար:

ՀԱՂՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ծաղկազարդի Տօնը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում

Ապրիլի 10-ին Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին տօնախմբեց մեր Տեր Յիսուս Զրիստոսի Երուսաղեմ յաղթական մուտքի յիշատակը՝ Ծաղկազարդը: Տօնը տարիներ առաջ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ճայրագոյն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրհնութեամբ հռչակուել էր մանուկների օրհնութեան օր:

Այս կապակցութեամբ Առաւօտեան Ժամերգութեան աւարտին՝ Սուրբ Տրդատի բաց խորանին, Ամենայն Հայոց Հայրապետի հանդիսապետութեամբ, կատարուեց Անդաստանի արարողութիւն եւ մանուկների օրհնութեան կարգ: Այնուհետեւ Նորին Սրբութիւնն իր օրհնութիւնը բաշխեց Մայր Աթոռում համախմբուած մանուկներին, իսկ հաւատացեալներին բաժանուեցին Անդաստանի ընթացքում օրհնուած ուռնեմու ճիւղերը: Բերկրաշատ տօնի առիթով Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի

միաբանութիւնը Պատարագի սրբազան արարողութեանը մասնակցեց Սուրբ Գայիանէ վանքում: Պատարագիչն էր Մայր Աթոռի Եկեղեցական հայեցակարգային հարցերի գրասենեակի տնօրէն Գերաշնորհ Տ. Վազգէն Եպիսկոպոս Միրզախանեանը:

Անդրադառնալով տօնի խորհրդին՝ Վազգէն Սրբազանն իր քարոզում, մասնաւորաբար նշեց. «Երբ եկաւ Երուսաղեմ մուտք գործելու ժամանակը, հրեական զատիկն էր մօտենում, եւ ինչպէս որ հրեաներն էին հին աւանդութեան համաձայն հինգ օր առաջ զատկական գառանը տանում իրենց տուն, այնպէս էլ Զրիստոս հինգ օր առաջ Երուսաղեմում էր, որովհետեւ Երուսաղեմում ամբողջանալու էր այն մեծ վարդապետութիւնը, որի համար մարդացել էր Աստուած»: Անդրադառնալով օրուայ աւետարանական դրուագին եւ Ծաղկազարդի տոնին՝ Սրբազան

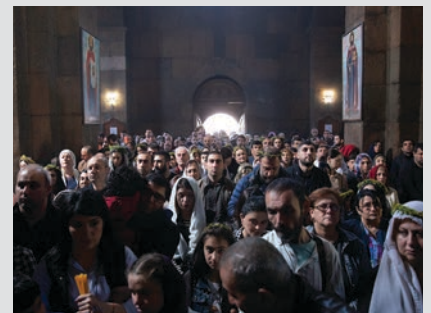
Հայրը պատգամեց ներկաներին. «Ծաղկազարդի տօնը եւս մէկ անգամ գալիս է կոչելու մեզ՝ ինչպէս Յիսուս մաքրեց Տաճարը, մենք էլ մաքրենք մեր սրտերն ու հոգիներն ամեն աղտեղութիւններից եւ աղօթքով, ապաշխարութեամբ ու խոստովանութեամբ բացենք մեր հոգու եւ սրտի դռները՝ այնտեղ բնակեցնելով մեր Տեր Յիսուս Զրիստոսին: Թո՛ղ մեր միտքն ու սիրտը դառնան Նոր Երուսաղեմ»:

Սուրբ Պատարագի աւարտից յետոյ Սուրբ Գայիանէ վանքի շրջափակում կատարուեց մանուկների օրհնութեան կարգ, որի ընթաց-

քում Ամենայն Հայոց Հայրապետը վերստին իր օրհնութիւնը բաշխեց տօնի առիթով Մայր Աթոռ ժամանած երեխաներին:

Ամերիկեան Բարբեր

ԳԵՈՐԳ ԲԵՕՇԿԵՐԵԱՆ
«Չարթոնք»ի Երեց Աշխատակից

Այս Պիտոյքները՝ Գործածական են . . .

Այսօրուան մեր պատմությունը առնչություն ունի անբնականորեն մեծ՝ խոհանոցային առարկաներու հետ:

Հիմա ձեզի պիտի ներկայացնեմ խոհանոցային երեք անօթներ՝ որոնք մեզի կու գան Ամերիկայի երեք տարբեր նահանգներէն:

Պատասխանելով վերնագրի հարցումիս, ստորեւ ներկայացուած պիտոյքները անշուշտ թէ գործածական չեն: Սակայն ինչո՞ւ արտադրուած են անոնք եւ ինչի՞ կը ծառայեն:

Ես կը խորհիմ թէ անոնց առաջնահերթ ծառայութիւնը կը կայանայ զբօսաշրջութեան զարկ տալու մէջ, խնդրոյ առարկայ քաղաքներուն համար:

Առաջին Առարկան

Երկաթեայ տապակ մըն է որ կը կշռէ 14,360 pound, այսինքն՝ 6,514 քիլօկրամ: Իսկ անոր մէկ կողմէն միւս կողմի երկարութիւնն է 18 feet, այսինքն՝ 5.5 մէթր: Նաեւ հետաքրքրական է գիտնալ որ այդ տապակին մէջ կարելի է միաժամանակ տապակել 650 հաւկիթներ:

Կցուած նկարը ցոյց կու տայ այդ տապակին փոխադրութիւնը՝ հսկայ բեռնակառքի մը վրայ, դէպի Թեննիսի նահանգի Հարաւային Փիթսպըրկ քաղաքի երկաթի թանգարանը, որուն բացումը պիտի կատարուի ընթացիկ տարուան ամառը:

Երկրորդ Առարկան

Թէյաման մըն է (տես նկարը) որ կը գտնուի Ուեսթ Վիրժինիա նահանգի Չէսթըր քաղաքին մէջ: Այդ թէյամանը ունի 12 ոտք (3.6 մէթր) բարձրութիւն եւ 44 ոտք (13 մէթր) լայնք:

Հետաքրքրական է գիտնալ որ այդ թէյամանը կը գտնուէր Փենսիլվանիա նահանգը եւ 1938-ին՝ Ուիլեամ Տէվըն անունով մէկը զայն փոխադրած է իր այժմու վայրը:

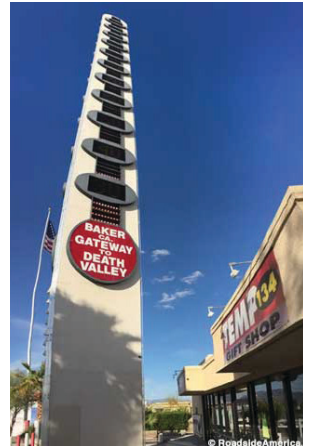
Երրորդ Առարկան

Ուրիշ Առարկայ մըն ալ

Վերոյիշեալ առարկաները անգործնական են, սակայն Զալիֆորնիոյ Պէյքըր քաղաքին մէջ կայ հսկայ ջերմաչափ մը (տես նկարը), որ յարաբերաբար գործնական է: Ինչո՞ւ, որովհետեւ Լոս Անճելըսէն Լաս Վեկաս գացողները անպայմանօրէն պիտի անցնին այդ ճամբայէն եւ հոնկէ դիտելով՝ կրնան գիտնալ օդի տաքութեան ջերմաստիճանը:

Այդ ջերմաչափը կառուցուած է 1992-ին եւ անոր բարձրութիւնն է 134 ոտք (40 մէթր), իսկ կշիռը՝ 76,812 pound (7,625 քիլօկրամ): Պէտք է ըսել որ այդ ջերմաչափը գտնուողած է 125 cubic yard (95 մէթր խորանարդ) թրծաշաղախի (Concrete) վրայ, որպէսզի ըլլայ հաստատուն եւ դիմանայ անապատային փոթորիկներուն:

Հետաքրքրական է գիտնալ որ Պէյքըր քաղաքը կը գտնուի Գալիֆորնիոյ Death Valley շրջանի մուտքին: Ինչո՞ւ "Մոհուան Հովիտ" կոչուած է, որովհետեւ կռահած պէտք է ըլլաք որ ահռելի տաք կ'ըլլայ այդ շրջանը՝ ամառ թէ ձմեռ:

Զալիֆորնիան նշանաւոր է նաեւ իր Redwood տեսակի ծառերով, որը (տես նկարը) աշխարհի ամենաբարձր ծառն է: Այդ ծառին բարձրութիւնն է 115.85 մէթր եւ անոր տարեկան աճն է 3.9 սանթիմէթր: Ուրեմն կրնանք անվերապահ հաստատել թէ Ամերիկայի մէջ՝ գրեթէ ամեն բան մեծածաւալ է, առանց նկատի առնելու թէ գործնական է այդ՝ կամ ոչ, չէ՞ք խորհիր!

Տեսակէտ

Միացեալ Նահանգներում, Եւ Ոչ Միայն

ԱՐՄԵՆ ՅՈՎՍԵՓԵԱՆ

Մի քանի օր առաջ, ԱՄՆ Սենատը հաստատեց Դատական Գերագոյն ատենակի համար Նոր թեկնածուին: Նա սեւամորթ կին դատաւոր է, որ ընտրուել էր 8 սեւամորթ կին դատաւորների միջից: Ինչպէս սպասելի էր, նա ընտրուեց: Բոլոր դեմոկրատ սենատորները կողմ քուէարկեցին, ու նրանց միացան երեք հանրապետական սենատորներ: Այս ընտրութիւնը, այսօրերին դարձել է ամերիկեան լրատուների գլխաւոր լուրն ու հաղորդումը: Շարունակուում են շնորհաւորանքները:

Դեմոկրատ սենատորները համախմբուեցին Դատական Գերագոյն ատենակի Նոր դատաւորի ընտրութեան համար, բայց Նոյն Սենատի դեմոկրատները մերժեցին Պայտընի մի ուրիշ նախագիծ՝ Զովիտ 19-ի հետ կապուած՝ 10 միլիար տոլար Նոր յատկացումներ կատարելու համար: ԱՄՆ-ում կեանքը անցել է բնական հուն, դիմակը պարտադիր չէ ոչ-մի տեղ: Բայց, զարմանալիօրէն, այս ընթացքում մի քանի կարկառուն դեմոկրատներ վարակուեցին Զովիտով... Պատճառը... Պայտընը Զոնկրէսին ներկայացնի Նոր յատկացումների նախագիծ, որը եւ մերժեց հենց դեմոկրատ Սենատը: Վերջին շաբաթուայ ընթացքում, պատահեց մի շատ հետաքրքիր տրուութիւն: **Սպիտակ Տուն այցելեց նախկին նախագահ Պարաք Օպաման**, նա ներկայ եղաւ Պայտընի կողմից ստորագրուող մի նախագծի արարողութեանը, եւ ելոյթ ունեցաւ: **Օպաման կատակով Պայտընին**

դիմեց, որպէս ԱՄՆ փոխնախագահ (Պայտընը Օպամայի տեղակալն էր ժամանակին): Կատակը՝ կատակ, բայց դա շատ հեռու չէ իրականութիւնից: Յիշենք մի ուրիշ սխալ, որ թոյլ տուեց Զօ Պայտընը՝ **փոխնախագահ Զամալա Հարիսին նա դիմեց Առաջին Տիկին բառերով...**

Ես չեմ կարծում ու չեմ յիշում, որ ԱՄՆ նախկին նախագահները պաշտօնից հեռանալուց յետոյ, ընդհանրապէս այսքան միջամուխ եղած լինեն երկրի քաղաքական հարցերում: Օպամայի այս աստիճան դերակատարութիւնն ունի իր առարկայական պատճառները:

Պարաք Օպաման այցելութիւնների շարք է սկսել ԱՄՆ-ի տարբեր նահանգներ: Տարբեր հանդիպումներով նա կը փորձի ամերիկացիների համակրանքը շահել ու նպաստել Զոնկրէսի ընտրութիւններում դեմոկրատ թեկնածուների քարոզարշաւներին:

Լիբանանահայ Կեանք

Անթիլիասի Մայրավանքը Դարձեալ Ծաղկազարդուեցաւ Մեր Ժողովուրդի Չաւակներով

Ծաղկազարդի տօնին առիթով զարդարուած Անթիլիասի Մայրավանքին մէջ ամենէն շատ գոյն ու կեանք կու տան մեր մանուկները՝ ոմանք մանկական լոջութեամբ հետեւելով Ս. Եւ Ամմահ Պատարագին, ուրիշներ վազվզելով շրջափակի զարդարանքներուն շուրջ եւ կամ յիշատակի նկարներ առնելով:

Կիրակի, 10 Ապրիլ 2022-ի առաւօտուն, Անթիլիասի Մայրավանքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ Ս. Եւ Ամմահ Պատարագ մատուցեց եւ յաւուր պատշաճի քարոզեց Կաթողիկոսարանի «Կիլիկիա» մատենադարանի տեսուչ Գերշ. Տ. Շահան Արք. Սարգիսեան:

Բազմաթիւ հայորդիներուն մասնակցութեամբ աւանդական մանուկներու թափօրէն ետք, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետը հաւատացեալ ժողովուրդին իր Հայրապետական խօսքը յղեց Վեհարանէն: Առաջին հերթին, ան գոհութիւն ու փառք յայտնեց Աստուծոյ, որ ահաւասիկ դարձեալ առիթը ունեցանք ի մի համախմբուելու եւ միասնաբար մեծաշուք հանդիսութեամբ նշելու մեր Տիրոջ՝ Յիսուս Զրիստոսի Երուսաղէմ յաղթական մուտքի տօնը: Ի տես բազմահազար հայորդիներու ներկայութիւնը Անթիլիասի Մայրավանքին մէջ՝

Հայրապետը ըսաւ, որ մեր հաւատքը խորացնող եւ մեր յոյսը ամրացնող տեսարան է սա՝ յատկապէս Լիբանանի հայութեան կեանքէն ներս: Ան դիտել տուաւ, որ մեր ողջ պատմութեան ընթացքին, ինչպէս նաեւ ներկայիս, դժուար օրեր ապրած ենք ու կ'ապրինք, սակայն մեր հաւաքական հաւատքով, կամքով ու տեսիլքով կարողացած ենք դիմագրաւել եւ յաղթահարել ամեն տեսակ դժուարութիւն եւ Հայրապետական խրախուսանքով եւ Զրիստոսի խօսքը փոխանցելով՝ ըսաւ **«Մի՛ վախճար, ժողովուրդ հայոց»:** Մի՛ վախճար որեւէ չար եւ չարիք: Հաւատք ունեցիր, որպէսզի հաւատքով դիմակայենք ամեն տեսակ դժուարութիւն ու մարտահրաւեր: Խօսքը ուղղելով լիբանանահայութեան, Նորին Ս. Օծուրթիւնը անգամ մը եւս վստահեցուց, որ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը՝ իր գահակալով, միաբանութեամբ, թեմական եւ ժողովական կառոյցներով, լիբանանահայութեան կողքին է: **«Ամեն իմաստով քեզի հետ պիտի շարունակենք ըլլալ, որովհետեւ Լիբանանի հայութիւնը կարելոր դեր ունի ո՛չ միայն Լիբանանի մէջ, որպէս Լիբանանի գլխաւոր համայնքներէն մէկը, այլ նաեւ՝ Հայաստանի, Արցախի եւ Սփիւռքի տարածքին: Հետեւաբար, սա պահուն, վերանորոգենք մեր**

հաւատքը, կամքը ու յոյսը. համախմբուինք մեր եկեղեցւոյ ու կառոյցներուն շուրջ եւ վստահ եղէք, երբ միակամ ենք, կրնանք ամեն տեսակ չար ու չարիք հեռացնել մեր կեանքէն եւ շարունակել մեր կազմակերպ ու կենսունակ կեանքը»: Հայրապետը իր պատգամը եզրափակեց

հաւատացեալները հրաւիրելով Զրիստոսի մուտքը Երուսաղէմ հաւատքով դիմաւորելու, որպէսզի Անոր ներկայութեամբ մեր կեանքը ծաղկազարդուի հոգեւոր, ազգային ու բարոյական արժեքներով:

Հայրապետին խօսքէն ետք, փոքրիկները բարձրացան Հայրապետին մօտ եւ ստացան անոր օրհնութիւնը:

Առողջապահական

Երիտասարդ Տարիքին Ալքոլի Շատ Օգտագործումը Կ'Աւելցնէ Քաղցկեղի Յառաջացման Վտանգը

Ալքոլի օգտագործումը կանուխ տարիքին կ'աւելցնէ քաղցկեղի յառաջացման վտանգը ապագային: Նման եզրակացութեան յանգած են Մելպուռնի համալսարանի մասնագէտները Նոր հետազոտութեան մը ընթացքին: Մասնագէտները վերլուծած են քաղցկեղի հեռանկարային հետազոտութեան տուեալները, որուն մասնակցած են 22756 կին եւ 15701 տղամարդ 1990-1994 թուականներուն, գրած է Medportal.ru-ն: Կամաւորները բաժնած են քանի մը խումբերու՝ կախեալ տարբեր տարիքի ալքոլի օգտագործման մակարդակէն: Ծանր գինովութիւն նկատուած է 6 «սթենտըրտ» կամ աւելի չափաբաժին օգտագործելը: Հետազոտութեան ընթացքին

չարորակ Նորագոյացութիւններ ախտորոշուած են 2303 մասնակցի մօտ: Աւելի յաճախ կ'ինքնու մօտ յայտնաբերուած է կրծքագեղձի քաղցկեղ (64 առ հարիւր), տղամարդոց մօտ՝ «քլոռէկթը» քաղցկեղ (31 առ հարիւր): Յայտնուած է, որ ալքոլի օգտագործումը կապուած է բոլոր խումբերուն մէջ, քաղցկեղի յառաջացման վտանգին հետ բաղդատելով անոնց հետ, որոնք բնաւ ալքոլ չեն օգտագործած: Այնուամենայնիւ, ամենէն զօրաւոր կապը յայտնաբերուած է տղամարդոց եւ կ'ինքնու մօտ, որոնք 20 տարեկանին շատ խմած են եւ աստիճանաբար նուազեցուցած են օգտագործումը ալքոլի քանակը:

Տեօրթեուլցի Պենոն Վասիլեանի Յուշերը Չորք Մերճուման-Չորք Մարգպան

Շար. Նախորդ թիւէն

Քիչ մը ետք հանդարտեցաւ, խնդրեց որ գիրենք առանձին չձգեմ, եւ առաջարկեց, որ Նոյնիսկ ծածկոցով ծածկուիմ՝ չմտելու համար:

- Չէ, չեմ մտիր, եթէ մտիմ կ'ու գամ: Օղը մեղմ է ու հաճելի, դուն հանգիստ եղիր:

- Եկուր դուն ալ հանգիստ ըրէ, գիտեմ որ մէջդ կրակ կայ, մտիդ անգամ չես գիտեր:

- Ճիշտ կ'ըսես,- ըսի,- երթամ սենեակս ծածկոց մը բերեմ երբ մտիմ կը պառկիմ:

- Ո՛հ, հոս եկուր, աստեղ մտիր, մեզի առանձին մի ձգեր,- ըսաւ:

- Յարմար չէ որ խառնուիմ, յետոյ ով գիտէ մեր ծանօթ կամ անծանօթ ըլլալը:

- Եկուր մտիր,- ըսաւ: Ես չէի ուզեր մտնել, բայց ինծի ստիպեց,- ես աղջկան կը փաթթուիմ կը պառկիմ, դուն ալ մօտեցիր ինծի՝ կռնակդ բաց թող չմնայ,- մէկ ձեռքն ալ կռնակս նետեց որ ստուգէ: Մինչայդ, համբերութիւնս հատաւ,- ըսի՝

- Ես արդէն կ'այրիմ, քու տաքութիւնդ ալ ինծի ակելի կ'այրէ:

- Գիտեմ դուն ինչու կ'այրիս, քեզի զովացնելու համար քովս կանչեցի, բայց դուն բան չես հասկնար: Հիմա կամ ելիր գնա, կամ ալ զովացիր, տաքութիւնդ թող անցնի:

- Լաւ,- ըսի,- քանի որ այդպէս կ'ուզես այդպէս թող ըլլայ:- Կես գիշեր եղաւ, աղջիկը արթնցաւ ըսաւ՝

- Հարսքոյրիկ ես կը մտիմ, վար իջնենք մեր սենեակը:

Իջանք վար, աղջկան խորէն լեմոն տուիւնք, պառկեցաւ: Մենք այլեւս ծանօթներ եղանք: Ես անքուն մնացի իրենց ուշադիր ըլլալու համար: Առտու սուրճ մը խմեցինք, քիչ մըն ալ մաքուր օդ առինք, պտտեցանք, իրարու հետ շատ բաներ խօսեցանք: Աղջիկը թրքերէն չէր գիտեր հայերէն եւ արաբերէն կը խօսէր:

1935 Ապրիլ տասնինին հասանք Պէյրուս: Բոլոր ճամփորդները վար իջան: Ես կ'ուզէի առաջին իջնողը ըլլալ՝ քովսէր մը փաստորս ուզեց, տուի, առաւ կարդաց, ըսաւ թէ իրաւունք չունիմ Պէյրուս մնալու:

- Պէյրուս մնացողը չեմ, իսկէնտերունցի եմ, հոն պիտի երթամ:- Պայուսակս բացաւ, նայեցաւ, ըսաւ՝

- Երեք օր ետք եթէ քեզ հոս տեսնենք կը ձերբակալենք բանտ կ'երթաս: Ես՝ «լաւ» ըսի, իջայ վար, թաքսի մը առի, Նոր Հաճըն թաղը իջայ, պատահաբար տեսայ ժամագործ Յովսէփ Վասիլեանը, ճանչցայ զինք, ինք ալ ինծի կը նայէր: Ես դէպի իրեն քալեցի, «պոնժուր ամմի օղլու» հագիւ ըսի՝ ինծի փաթթուեցաւ՝

- Վայ դու՛ն ես ամմի օղլու Պենոն, ես ալ կը նայիմ՝ ո՛վ է այս երոպացին դէպի ինծի կու գայ: Հելէ եկուր Նստիր հանգչիր: Անցած ըլլայ Պենոն, շատ ուրախացայ քեզ ողջ առողջ Նորէն տեսնելու: Փառք Աստուծոյ:- Դիմացի սրճեփէն սուրճ պատուիրեց: Սուրճը խմեցինք,- ամմի օղլու հելէ պատմէ, ի՞նչպէս անցուցիր ուրքը երկար տարիները:

- Եթէ լաւ անցուցած չըլլայի հիմա զիս երոպացի չէիր կարծեր:- Հարցուցի՝ Սիրանուշ քոյրս կ'ապրի՞:

- Հա հոս մօտ է, եկուր քեզ տանիմ:- Պայուսակս ձեռքը առաւ,- քալէ երթանք,- ըսաւ:

- Ամմի օղլու, Նեղութիւն մի՛ քաշեր ես կը տանիմ:

- Ի՞նչ Նեղութիւն պիտի ըլլայ, ես կը տանիմ:

Տուն հասանք, վարէն ձայն տուաւ՝ Սիրանուշ, աչքդ լոյս քեռիդ Պենոնը բերի:- Սիրանուշ քոյրս վերէն՝

- Աչքս լոյսդ գլխուս վրայ, հրամեցէք վեր ելէք:- Բարձրացանք վեր, Սիրանուշ քոյրս ինծի փաթթուեցաւ՝ վայ քեռիի տղայ, Նամակդ առինք կ'ըսէիր շուտով կու գամ Պէյրուս: Մենք քեզ ուրքը ամիս է կը սպասենք, ու՛ր մնացիր ի՞նչ եղաւ ի՞նչ ըրիր ի՞նչու այսքան ուշացար,- շատ մտահոգուեցանք:

- Քոյրիկ վերջը քեզի կը պատմեմ ինչու ուշացայ: Շահան եղբայրս ու՛ր է:

- Շահանը Ալէյ է:

Կերակուր պատրաստեցին, սեղանը դրին, հելէ ուտենք վերջը կը խօսինք ըսին, Նստանք կերանք-խմեցինք, քիչ մը հանգստացանք, ըսաւ՝ պատմէ նայինք, ի՞նչպէս անցուցիր օրերդ, յետոյ ի՞նչու ուրքը ամիս ուշացար չեկար, թէ ոչ Նորէն ուրի՛շ ճահէութիւններ եկան գլխուդ ուշացար:

- Քոյրիկ, վիշտերս մի Նորոգեր, վիշտս շատ մեծ է:

- Խօսէ՛ նայինք, ի՞նչ մեծ վիշտ ունիս որ այդքան ախ կը քաշես, փառք

Աստուծոյ, քեզի շատ լաւ կը տեսնեմ, վիշտ ունեցող մարդ այսպէս երոպացիի տեսք չ'ունենար:

- Ճիշտ այդ է պատճառը, երոպացի ըլլալս է որ վիշտ ունեցայ: Վիշտիս մասին բնաւ մի՛ ըսեր: Երբ բանտէն ելայ Նամակ գրեցի ձեզի որ շուտով կու գամ, բայց սերը իմ ճամփաս կապեց չկոցայ գալ, Մարսէյի մէջ գործ գտայ իմ մասնագիտութեամբս, հոն ալ վարպետութիւնս ցոյց տուի: Ասոնք տեսան գործս, զիս չձգեցին: Մարդուն գործը առաջ տարի, չորս գործաւոր ունէր՝ երեսուն եղաւ եւ դեռ ալ կ'աւելնար: Մարդը կին մը եւ աղջիկ մը ունէր տասնինը տարեկան, առաջին օրէն ինծի տուաւ, ինքը վաթսուհինգ տարեկան էր, ուրիշ մէկը չունէր, ամէն ունեցուածքը ինծի պիտի տար, բայց ուրքը ամիս ետք զիս բռնեցին, ես իրաւունք չունիմ եղեր մեծ քաղաքներու մէջ մնալու մինչեւ տասը տարի: Ես այդ բանը չէի գիտեր: Չիս բանտ տարին ուր մինչեւ Պէյրուսի շոգենաւը գալը՝ մնացի: Աներայրս հինգհազար ֆրանք տուաւ որպէս փրկագին, մէկ շաբաթ զիս տուն տարաւ: Մէկ շաբաթ եւս միասին ապրեցանք իմ Վիոլէթին հետ, աներայրս իր ունեցածը Վիոլէթին պիտի արձանագրէ, Վիոլէթը ինծի պիտի սպասէ որ ես ետ դառնամ Ֆրանսա: Ահա այս է վիշտս, սիրածես բաժնուեցայ եկայ:

- Վայ քեզ քեռիի տղայ, ինչու քեզի համար ուրիշ Վիոլէ՛թ չի գտնուիր: Վիոլէթ եթէ չըլլայ՝ Մանուշակ թող ըլլայ, ի՞նչ գործ ունիս ֆրանսացի աղջկայ հետ, ֆրանսացի՞ պիտի ըլլաս: Ուրիշ աղջի՞կ չի գտնուիր քեզի համար, ձգէ Վիոլէթը հոն թող մնայ:

- Քոյրիկ, Վիոլէթը հոն թող մնայ, բայց իմ գործը որո՛ւ պիտի մնայ, յետոյ ես հոս այդպիսի գործ կրնամ գտնել:

Այդ օր հոն մնացի, մինչեւ իրիկուան ժամը տասներկու խօսեցանք ու խօսեցանք առաւօտ կանուխ գացի Ալէյ:

Եղբայրս Շահանը Ալէյի մէջ

Ալէյի մէջ հարցուցի եղբօրս Շահանին: Ըսին՝ Շահին Վասիլեանը երիտասարդ ճահիլներու զբաղմունքի տեղը կ'աշխատի, ինծի ցոյց տուին վայրը: Մօտեցայ իրեն, տեսայ քսաներկու տարեկան գեղեցիկ, վայելուչ ճահիլ երիտասարդ եղեր է. ոչ ես զինք ճանչցայ, ոչ ալ ինք՝ զիս: Ալէյի մօտեցայ, իրեն ըսի՝

- Դու՛ն ես Շահան Վասիլեանը:

- Այո, ես եմ,- ըսաւ, գրկեցի փաթթուեցանք, տասներկու տարի վերջ Նորէն իրարու միացանք, կարօտնիս առինք:

Ճահիլ երիտասարդներ հաւաքուեցան, սեղան շտկեցին, Նուագախումբ-երգիչ բերին մինչեւ առաւօտ ժամը երկուքը քէֆ ըրին, վերջը մեզ հիւրա-նոց տարին հոն պառկեցայ: Առտու կանուխ եղբայրս եկաւ սուրճ խմեցինք: Եղբայրս հիւրանոցին դրամը տալու համար ձեռքը գրպանը տարաւ, մանր դրամներ հանեց: Իրեն ըսի՝ «Շահան, դրամը գրպանդ դիր, ես կու տամ»: Հազարնոցներու մէջէն հարիւրնոց մը հանեցի տուի, ըսի՝ «առ քովդ թող մնայ»: Եղբայրս տեսաւ որ քովս շատ դրամ կայ՝ ուրախացաւ: Հիւրանոցէն ելանք եկանք իր աշխատած տեղը, ըսի՝

- Եղբօրս հաշիւը տեսէք, պիտի երթանք:

- Ես ընկերներուս պարտք ունիմ,- ըսաւ եղբայրս,- հիմա դրամ ալ չունիմ որ պարտքս տամ:

- Ո՛րքան է պարտքը:

- Երկուհարիւր ֆրանք:- Հազարանոց մը տուի իրեն, ըսի՝

- Գնա պարտքերդ տուր:

Չինք առի եկանք Պէյրուս: Պէյրուսի մէջ սափրիչ Պուլոսը դեռ սափրիչու-թիւն կ'ըներ, մտանք իր մօտ մեզ սափրեց, գացինք Սիրանուշ քոյրիկին մօտ: Սիրանուշ քոյրիկը Շահանին ըսաւ՝

- Եղբայրդ եկաւ, դուն կը բաւէ այլեւս այստեղ-անտեղ ժամանակ անցընես ճահիլութիւններ ընես: Գնա եղբօրդ հետ Իսկէնտերուն քոյրերուդ մօտ, հոն մնա: Մտքոյդ փաշան, քեռայրդ ձեզի շատ կը սիրէ, ձեզի ուշադիր կ'ըլլայ, դուք ալ իրեն հնազանդ եղէք, ձեր պապան կը հաշուի:

- Եղբայրս շատ դրամ ունի, ես չեմ երթար: Եղբօրս ըսածներուն հնազանդ կ'ըլլամ,- ըսաւ Շահանը:

- Նորէն տեսա՛ր, դուն ուր որ երթաս դուն քեզի շնորհքով չես պահեր, անոր համար ալ քեզի չեն յարգեր,- ըսաւ Սիրանուշ քոյրիկը,- դուն եղբօրդ ալ վնաս կը հասցնես, դարձեալ թշուառութեան մէջ կ'իյնաս, եղբայրդ ալ քեզի հետ միասին դժուարութիւն կ'ունենայ: Դուն մարդ չես ըլլար, եղբայրդ ինը տարի բանտարկուեցաւ, միքանի դրուշ դրամ եթէ ունի՝ աչքերդ դրեր ես ա՛ն ալ պիտի ոչնչացնես:

Շար. յաջորդ թիւով

«Եղբայր» Եոհաննան...

ԿԱՐՕ ՊՕՅՃԱԼԵԱՆ

Շար. նախորդ թիվին

Քննիչը ձայնին մեջ անհամբեր շեշտով, քիչ առաջուայ հարցումը հիմա դարձեալ կրկնեց:

- Դուք Պրագիյի մեջ ֆիատոր ունի՞ք...

Սակայն այս անգամ, հարցումին հետ ան բացատրեց թե ֆիատոր երաշխաւոր կը նշանակէր...

- Երաշխաւոր , ո՛չ , - պատասխանեցինք:

- Ազգակա՞ն...

- Ազգական ալ չունինք...

Մեսքիթան թաղեցուց դէմքը, եւ նաւուն վրայի երգող ուրախ հովերը, յանկարծ վայրկեան մը երգելէ դադարած թուեցան ինծի...

Անցագրերը ձեռքին մեջ բռնած, պաշտօնեան կարծես վերջին փորձ մըն ալ ըրաւ եւ

- Վարը ձեզի սպասող բարեկամ , կամ ծանօթ մարդ ունի՞ք, - հարցուց

Մենք դեռ վստահ չէինք Գեորգին եկած կամ չեկած ըլլալու մասին, բայց զգալով թէ վայրկեանը յուսահատական էր,

- Այո՛ , ունինք, - պատասխանեցինք անվարան:

- Լա՛ւ, - ըսաւ Մեսքիթան, - ուրեմն դուք պետք է հետը միասին Սանթօսի գաղթականական մեր գրասենեակը երթաք եւ հոն, Պրագիլական կառավարութեան առջեւ, ան պետք է ձեր մասին պատասխանատու ըլլալու վկայութիւն տայ....

Եղբայրս ու ես իրար նայեցանք:

- Չմոռնա՞մ ըսելու որ այդ անձը պետք է սեփականատէր ըլլայ, եւ ունեցածը հաստատող թուղթերն ալ միասին տանի , - շարունակեց քննիչը:

Մենք շշմեցանք:

Ո՛վ պիտի ուզէր կառավարութեան առջեւ անծանօթ ընտանիքի մը երաշխաւոր դառնալ ... ո՛վ պիտի ըլլար մեզի համար այդպէս բան յանձն առնել ուզող անձը...

Քննիչը մեզի կը նայէր , եւ պատասխանի կը սպասէր...

- Սանթօսի ձեր գրասենեակին հասցէն ունի՞ք, - հարցուցինք պարզապէս բան մը ըսած ըլլալու համար:

- Այո, անմիջապէս, - ըսաւ մարդը եւ խօսքը գործին միացնելով կտոր մը թուղթի վրայ աճապարանքով բաներ մը մրոտեց, եւ

- Տեսէ՛ք , ըսաւ, - մինչեւ թուղթերուն կանոնաւորուիլը, ձեր գոյքերը չեն կրնար նաւէն վար իջնել, - եւ յետոյ հասցեով թուղթը մեզի երկարած ժամանակ,

- Սա ալ տեղեկացնեմ ձեզի, որ նաւը չորս ժամ վերջ իր ճամբորդութիւնը կը շարունակէ եւ Ուրուկուայ ու Արժանթին կը մեկնի: Դուք անկէ առաջ, արդէն ամէն ինչ պետք է կարգադրած եւ վերադարձած ըլլաք , ապա թէ ոչ՝ մեր օրէնքին համաձայն , նոյն նաւով ստիպուած կ'ըլլաք ձեր եկած երկիրը վերադառնալ , - սպառնաց:

Բայց քննիչը անտեղեկ էր, եւ վստահաբար ալ արաբերէն կարդալ չէր գիտեր, որովհետեւ հակառակ պարագային պիտի տեսնէր, որ Եգիպտոսէն դուրս ելլելու մեզի տրուած Laissez Passer ին մեջ, խոշոր գիրերով «Մղատրա Նիհաիյա» գրուած էր, որ «վերջնական հեռանալու»-ի կամ ալ «անվերադարձ» մեկնելու իմաստը ունէր:

Մենք չէինք կրնար Եգիպտոս վերադառնալ եւ ուրիշ տեղ ալ չունէինք երթալու...:

- Ու՛ր պիտի երթայինք եթէ Պրագիլ մուտք չարտօնուէր մեզի

Մրոտած թուղթի կտորը ձեռքերնիս, եղբայրս ու ես իջանք կամրջակէն:

Վարը, Տիգրանը Գեորգը փնտռելու գնաց: Աչքով մինչեւ մաքսատան դուռը ետեւէն հետեւեցայ, բայց ան մուտքին մօտերը մարդոց խառնուեցաւ ու ես անկէ անդին գինք չտեսայ այլեւս:

Հայրս մայրս ու ես, քարափին վրայ քարի մը մօտ, ձեռքի գոյքերով իր դառնալուն սպասեցինք: Սակայն Տիգրանը ուշացաւ: Ժամեր սահեցան, նաւուն մեկնելու ժամը մօտեցաւ, բայց դեռ Տիգրանէն լուր չէր ելած:

- Ի՛նչ պիտի ըլլայ մեր վիճակը, եթէ Տիգրանը չկրնայ բան մը յաջողցնել ու պարապ ձեռքերով ետ դառնայ..., - մտածեցի եւ դիմացիս կաս-կապոյտ ծովը աչքերուս առջեւ յանկարծ մոխրագոյն դարձաւ...

- Ա՛յս էր ուրեմն երկնքէն ուրախ երգերով ծառերուն վրայ պտուղներ փնտռող թռչուններու երկիրը ...:

Վեր նայեցայ, արեւին դեմ թռող թռչուն չտեսայ:

Մայրս ու հայրս մտահոգ՝ երկնքին պէս լուռ էին քովս: Բոլորս եղբօրս դառնալուն եւ բերելիք լուրերուն կը սպասէինք:

Նաւու մեկնելուն շատ քիչ մնացած էր, երբ Տիգրանը յանկարծ մաքսատան դրան մեջ երեւցաւ: Երեքս անմիջապէս ոտքի ցատկեցինք: Հեռուէն, եղբօրս դէմքը եւ քայլերը անհոգ ու թեթեւցած կ'երեւէին: Հրա՛ջք պատահած էր արդեօք:

Երբ մօտեցաւ,

- Ի՛նչ եղաւ, ո՛ւր մնացիր, - հարցուցինք, դէմքի տեսքէն բարի լուրեր ակնկալելով...

- Եղաւ լմացաւ, ամէն ինչ կարգադրուեցաւ, - պատասխանեց եղբայրս հանդարտ ձայնով:

- Եղաւ լմացա՛ւ , ի՛նչպէս, - հարցուցի հետաքրքրուած:

- Հիմա քալէ նաւու մեկնելուն շատ քիչ ժամանակ մնացած է , նախ երթանք պալուսակները իջեցնենք յետոյ կը պատմեմ, - ըսաւ Տիգրանը:

Սակայն յետոյ նշմարելով որ չէի բաւարարուած,

- Հիմակուհիմա միայն գիտցիր, որ Գեորգին հետ եկած «Եղբայր» Եոհաննան մեզ ազատեց , - ակեցուց:

- Գեո՛րգը ուրեմն եկա՞ծ էր....բայց ո՛վ է «Եղբայր Եոհաննան, եւ ինչո՞ւ «Եղբայր» կ'ըսես, - հարցուցի ճամբան...

Տիգրանը կ'աճապարէր չպատասխանեց: Միայն ձեռքը բռնած թուղթերը ցոյց տուաւ, եւ արագօրէն քայլերը:

Երբ մաքսատունէն ներս մտանք, արդէն ժամը գրեթէ երկու եղած էր, եւ մեր պալուսակները եւ մեծ ու պզտիկ սնտուկները, անկիւն մը քաշուած մեզի կը սպասէին: Խոշոր սրահին մեջ, մեզմէ զատ ուրիշ ճամբորդ չկար , եւ մենք կարճ քննութենէ մը ետք շուտով շէնքէն դուրս ելանք:

Մաքսատան մայթին վրայ Գեորգը մեզի կը սպասէր:

- Գեո՛րգ...

- Կարօ՛...

Երկուքս ողջագուրուեցանք, եւ Գալուստեանցի դասընկերս, քովը կեցած երկայնահասակ եւ թխադեմ մարդ մը անմիջապէս մեզի ներկայացուց:

- Կը ճանչնա՞ք, ձեզի երաշխաւոր եղող «Եղբայր» Եոհաննան...

Նիհար մարդը համեստօրէն ժպտաց, եւ ծռեցաւ ու բարեւեց ամենուս:

Մենք անսահմանօրէն երախտապարտ էինք իրեն:

Տիգրանը անմիջապէս գատուեցաւ մեր քովէն, ու պալուսակներուն համար նաւահանգիստին մէջ փոխադրակառք ճարելու գնաց:

Մնացեալներս մայթին վրայ կեցած՝ խօսիլ սկսանք: Գեորգը անցողակի բացատրեց որ «Եղբայր» Եոհաննան վարձու տալիք տուն մը ունէր, որ մեծ չէր, ընդամենը խոհանոց, բաղնիք, մուտքի պզտիկ սրահ մը եւ մէկ սենեակ, եւ եթէ յարմար տեսնէինք ու հետաքրքրուէինք, արդէն այն գիշերուընէ իսկ կրնայինք հոն անցնել:

- Կրնայի՞նք երկինքէն ինկած այդ տեսակ բարի առաջարկ մը մերժել:

Տեղույն վրայ շնորհակալութիւններով , անմիջապէս ընդունեցինք հրաւերը: Հայրս «Եղբայր» Եոհաննային հետ վարձքի եւ ուրիշ մանրամասնութիւններու մասին խօսիլ սկսաւ:

Ես օգտուելով առիթէն, Գեորգը մէկ կողմ քաշեցի եւ,

- «Եղբայր » Եոհաննային ինչո՞ւ «Եղբայր» կը կոչեն, - հարցուցի:

- Որովհետեւ Սան Փաուլոյի աւետարանական հայ եկեղեցիին կը պատկանի, - բացատրեց ան:

Մաքսատունէն դուրս շարուած սնտուկներու եւ ճամփորդական մեր պալուսակներուն քով ոտքի կեցած կը խօսակցէինք, երբ բեռնակառք մը եկաւ ու մեր առջեւ կեցաւ: Տիգրանը մեջէն իջաւ, եւ մենք սկսանք մեր պալուսակները բեռնակառքին մէջ շարել: Յանկարծ կարճահասակ եւ գիրուկ մարդ մը, քած կապոյտ կառքը մեր քով կեցուց եւ

- Օ՛...«Եղբայր» Եոհաննա ինչպէ՛ս էք ,լա՛ւ էք, - հարցուց հայերէնով: «Եղբայր » Եոհաննան անմիջապէս մեզի ծանօթացուց նորեկը եւ

- Պրն Միլասը São Paulo էն է , - ըսաւ:

- Ես ալ Սանթօս եկած էի, ըսի մէջ մը նաւահանգիստէն անցնիմ, նայիմ նոր հայ ընտանիքներ եկա՞ծ են, - իր հոն գտնուելուն պատճառը բացատրելով խօսիլ սկսաւ պրն Միլասը եւ քիչ ետք մեր կողմը դառնալով,

- Դուք ի՛նչ գործով կը զբաղիք հարցուց հետաքրքրուած

- Ժամագործութեամբ ...

- Օ՛...լաւ գործ է, դուք հոս շատ լաւ կ'ըլլաք, միայն թէ փորձեցէք ա՛նպայման ձեր անձնական հաշուոյն աշխատիլ, եւ ուրիշի քով պաշտօնեայ մի՛ ըլլաք, - խորհուրդ տուաւ Պրն Միլասը ու դեռ քիչ ատեն ալ սարէն ձորէն խօսելէ ետք - Դեռ կը տեսնուինք, - ըսաւ, եւ իր կառքին մէջ նստելով կնոջ հետ հեռացաւ: Բեռնակառքին կապերը արդէն հիմա ամրացուցած էինք: Ծամբայ ելանք եւ մօտաւորապէս ժամ ու կէս վերջ , Սան Փաուլոյի Վօլունթարիօս Տա Փաթրիա փողոցի թիւ 4040 տան առջեւ կանգ առինք:

- Հո՛ս է , հասանք, - ըսաւ «Եղբայր » Եոհաննան:

Արեւը արդէն տկարացած էր:

Օրը կը հալէր , ու վերջանալու մօտ էր:

Տեսակետ

Միացեալ Նահանգներում, Եւ Ռջ Միայն

Սկիզբը Էջ 03

Քարոզչական այդ աշխատանքներին, մինչեւ հիմա ներգրաւուած չեն դեմոկրատ ուրիշ պարագլուխներ: Վաղուց է լուրեր չկան նրանցից:

Ըստ երեւոյթին, դեմոկրատները տիրապետում են հասարակութեան մօտ օրէցօր աւելացող դժգոհութիւններին, եւ անապայման նրանք փորձելու են ազդել մարդկանց կողմնորոշումների վրայ: Այս գործը չեն կարող անել հասարակութեան մէջ համակրանքը կորցրած քաղաքական գործիչները: Պարաք Օպամայի վարկանիշը, հաւանաբար, դեմոկրատները համարում են բաւարար, ու նրան են վստահել քարոզչական այս կարեւոր աշխատանքը: Թէ ինչքանով կը յաջողի Օպաման, դա արդէն ապագայի հարց է:

* * *

Ռուսաստանը Ուքրանիայում հասնում է իր նպատակներին: Մօտալուտ հաշտութեան մասին արդէն խօսեց Փութինի խօսնակը: Ռուսաստանը կարողացաւ հրաժարեցնել Ուքրանիային ՆԱԹՕ-ի անդամ դառնալուց, ու կը կարողանայ Տոնապահ անկախութեան ճանաչման հասնել՝ Ուքրանիայի իշխանութիւնների կողմից:

Մենք չենք կարող ստոյգ տեղեկութիւններ ունենալ, քանի որ արեւմտեան լրատուները խիստ միակողմանի լրատութիւն են կատարում: Նրանց լուրերի հիմնական աղբիւրը Չելենսքին է ու Ուքրայինայի իշխանութիւնների հաղորդումները: Հատ ու կենտ լուրեր կան ռուսական լրատուական աղբիւրներից, եւ այն էլ առաւելաբար ՄԱԿ-ի Անվտանգութեան Խորհրդում Ռուսաստանի ներկայացուցչի յայտարարութիւններն են:

Ինձ համար բացատրելի չէ՝ թէ ինչո՞ւ Ռուսաստանը պիտի կոտորած սարքի Ուքրանիայում: Տարբեր յարձակումների եւ ցեղասպանութեան վերաբերեալ Ուքրայինայի իշխանութիւնների պնդումները **ինձ յիշեցնում են Խոճալուի դէպքերը**, եւ ցեղասպանութեան սուտ մեղադրանքները: Իհարկէ, պատերազմական պայմաններում հնարաւոր է պատահի շատ բան, բայց իմ կարծիքով Ռուսաստանը Ուքրանիայում ցեղասպանութիւն իրականացնելու ծրագիր չունի ու չի կարող ունենալ:

Թէ ինչ կը լինի միջազգային հանրութեան

քայլերը՝ պատժամիջոցներից բացի, հիմա նախատեսել հնարաւոր չէ: Դա պայմանաւորուած է շատ հարցերով: Բայց մի բան կարող եմ վկայել՝ իմ շրջապատը տեսնելով: Ամերիկացիները հետաքրքրուած չեն Ուքրանիայով:

Ու կարողանում եմ եզրակացնել, որ դեմոկրատները այստեղ էլ պարտուեցին: **Նրանք չկարողացան հասարակութեան ուշադրութիւնը շեղել դէպի արտաքին ոլորտ՝** իրենց փրկելու ահաւոր թանկացումների պատասխանատուութիւնից: Սխալուեցին նորից ու անյաջողութեան հասան նորից: Այս հարցը շատ ծաւալուն է: Բաւարարուենք այսքանով:

Մօտալուտ է պատերազմի աւարտը Ուքրանիայում, մի քանի պատճառներով:

ա- Ռուսաստանը հասկացաւ, որ Ուքրանիայում արագ իշխանափոխութիւն հնարաւոր չէ: **Ռուսական զօրքերը յետ քաշուեց մայրաքաղաք Քիւեւից, հաւանաբար ուքրանիացիների հետ մի շարք կարեւոր համաձայնութիւններ կայացնելուց յետոյ:** Արեւմտեան մամուլը դա համարում է Ուքրանիայի բանակը յաղթանակը: Իմ կարծիքն ուրիշ է:

բ- Թէ Ռուսաստանը, թէ Եւրոպան հասկացան, որ իրենց տնտեսական ճգնաժամ է սպասում, եթէ պատերազմը երկար շարունակուի: Իհարկէ, Պայտընն ու դեմոկրատները նորից փորձում են թեժացնել պատերազմի կրակը՝ յայտարարելով որ՝ պատերազմը երկար է տեւելու:

գ- Ֆրանսիայի նախագահական ընտրութիւնների արդիւնքով մտահոգ են դեմոկրատները: Այս մասին արդէն բազմաթիւ լուրեր ու վերլուծութիւններ կան: Եթէ յաղթանակ տանի տիկին Փենը, որի հաւանականութիւնը մեծ է, ապա Եւրոպայում կարեւոր բեկում է առաջանալու: Տիկին Փենը կարեւոր ուշադրութիւն է դարձրել Ֆրանսիայում տնտեսական անկման հարցերին, իսկ տնտեսական յորդումը արդէն աննախադէպ 37 տոկոսն է: **Ֆրանսիան քաղաքական նոր ուղղութիւն ունենալու պարագայում,** կը խառնուի կլոպալիստների հաշիւները, նոր իրավիճակ կը ստեղծուի աշխարհում, եւ աշխարհում սկիզբ առած Երկրորդ Վերածնունդը ծաւալուելու նոր փուլ կը մտնի:

Նշեցի երեք հարցեր, բայց այս շարքը երկար է: Հայաստանի մասին չխօսեմք: Քաղաքական դաշտը Հայաստանում չի ձեւաւորուել, ու այդ պատճառով թուրքի դրածոյ իշխանութիւնները գործում են սանձարձակ:

«Եղբայր» Եոհաննան...

Սկիզբը Էջ 06

Մենք անօթի, յոգնած, հանգիստի պէտք ունեինք: Պրագիլի մէջ մեր առաջին գիշերն էր: Մայրս բացաւ սնտուկներէն մէկուն կղպանքը, եւ առաջին օրերու համար հետերնիս բերած պահածոյ ուտելիքներէն տուի մը չոր արմաւ հանեց, եւ վրան իւղի մէջ հաւկիթ կոտրեց: Անօթի էինք, հացով կերանք:

Քուն ունեինք:

Տան մէջ դեռ կարասի չունէինք եւ ցուրտ էր: Հետերնիս վերմակ բերած էինք: Մայրս վերմակը գետին փռեց: Ես յոգնած էի երկնցայ վրան, եւ կարծես դեռ նաւուն վրայ գտնուէի, ալիքներու օրօրը զգացի ու տան մէջ Պրագիլի առաջին գիշերս քնացայ...

Քամիինաս, Պրագիլ

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

ԾՈՎՆ

Ծովն ալ՝ նըման ցամաքին, ունի պէս-պէս թըռչուններ, Իւր փըրփուրին պէս ճերմակ, իւր ալեաց պէս սրընթաց. Ծովն ալ՝ նըման երկընքին, ունի պէս-պէս տեսիլներ. Եւ չը գիտեմ, թէ ի ջո՞րս կամ բընակի յա՛մպս Աստուած:

Ես յո՛ժ սիրեմ ծովն աղի, յո՛ժ աղկիովն, յո՛ժ փըրփուր, Մընտեմ ի նաւ սըրտատրոփ, տենչայի ցանգ նաւարկել. Խայտան ալեակը Պոսֆորին, յորժամ տեսնեն փոքր իմ կուր. Չինեւ շարժուն շըրջանակ գան կազմել հաւք եւ երգել:

Մոռնամ, թէ կան ընդ ինեւ մուկ ալք, նըհանգբ, ահ եւ մահ.

Կապոյտ կոհակք, հաւք ճերմակ, ա՛յնք իմ աչաց երեւին, Եւ ինձ թըւի, թէ հոգւոյն իմոյ աննիւթ եւ անմահ՝

Տեսանելի հատուածք են զըւարթ թըռչունք հարաւին

Եւ հիւսիսին շոյտ ալիք. թէ փըրփուր՝ սուրբ ճանապարհ,

Յորում հոգին Աստուծոյ շըրջի՝ սաստեալ մըրըրկին:

ԵՂԻԱ ՏԵՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

12 2022
ԱՊՐԻԼ

Կրկ Երկ Երեք Գրեք Հնգ Ուրբ Ծրբ

					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

ՖՐԻՏՈՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ
(1938 – 2021)
«Վերացական»

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Համահայկական առումով ցաւալի իրավիճակ մը կ'ապրինք Հայրենիքէն մինչեւ Սփիւռք: Անհանդուրժողականութիւնն ու պառակտումը ամենուրեք են եւ ամէն մակարդակի վրայ, մինչ մեր հիմնական օրակարգը պէտք է ըլլայ այսօր՝ Հայրենիքի փրկութիւնը:

Հայ ազգային կուսակցութիւններն ալ իրենց կարգին դժբախտաբար անմասն չեն սոյն իրավիճակէն եւ վիհը կը խորանայ կողմերուն միջեւ, անխնայ հարուածելով ի վերջոյ ինքնին կուսակցութիւններն ու անոնց գոյութեան խորհուրդը:

Այս ցաւալի իրականութեան ծիրէն ներս, եւ առանց միջամուխ ըլլալու մեր քոյր կուսակցութեան ներքին հարցերուն, տեղ կու տանք հետեւեալ յայտարարութեան, որ մէկ արտացոլացումն է նշեալ իրավիճակին, անկախ անոր բովանդակութեան արդարացի կամ ոչ ըլլալու հանգամանքէն, որուն մանրամասնութիւններուն իրազեկ չենք անշուշտ:

Յոյսով ենք, որ յայտարարութեան մէջ նշուած տագնապը շուտով կը յաղթահարուի եւ մեր քոյր կուսակցութիւնը կը վերադառնայ իր անցեալի միակամ եւ ամուր կարգավիճակին ու միասնաբար կը կերտենք Հայ ժողովուրդին վայել ապահով եւ կայուն ապագայ:

Խմբ.

Արդէն մեկուկէս տարի է որ կազմակերպական տագնապի մէջ է Արեւմտեան Ամերիկայի Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան ընտանիքը:

Տագնապը իր ներկայ փուլը մտաւ մեր կառոյցին դէմ տարիներու վրայ երկարող անհասկնալի եւ անարդար վերաբերմունքի նոր մագլցումով մը, երբ օրուան ՀՀԴ Բիւրոն խախտեց մեր կազմակերպութեան Կանոնագիրը, աւանդութիւնները, ու մեր ժողովրդավարական եւ ապակեղծոնացման սկզբունքները, փորձ կատարեց տապալել մեր շրջանի անդամներուն սեփական քուէի եւ իր ղեկավարութիւնը ընտրելու իրաւունքները՝ պարտադրելով նշանակեալ Կեդրոնական կոմիտէ մը: Պառակտիչ ճիգ մը՝ որովհետեւ անիկա գործի կը դրուէր մեր ազգին եւ հայրենիքին համար այնպիսի զգայուն ու օրհասական պահու մը, երբ բոլոր ժամանակներէ աւելի մեր թշնամիներուն թիրախ դարձած Հայրենիքը կարիքը ունէր մեր միասնութեան, եւ ուժերու բոլոր լարումով հայրենասուէր գործունէութեան:

Մեր դէմ կիրառուող քայլերուն հետ միասին, դժբախտաբար, մեր ներքին անհամաձայնութիւնները հրապարակ բերուեցան, եւ ընկերային ցանցերու թէ այլ հարթակներու վրայ տարիներու ծառայութիւն ունեցող մեր նուիրեալներու եւ ազգայիններու հասցէին լկտի ու ամօթալի ցեխարձակումներ հովանաւորուեցան, եւ աւելին, զուգորդուեցան մեր դէմ յարուցուած դատական գործերով: Սակայն Զայիֆորնիոյ Բարձրագոյն դատարանը Յունուար 2022ին իր արժանի պատասխանը տուաւ կազմակերպութեան ղեկավարութիւնը զաւթելու փորձերուն՝ ամբողջականօրէն եւ կտրականապէս հաստատելով, թէ օրինաւոր կերպով ընտրուած Կեդրոնական կոմիտէն է վաւերական ղեկավարութիւնը Արեւմտեան Ամերիկայի տարածքին գործող Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, եւ որ միայն անոր կը պատկանի այս ափերուն վրայ Դաշնակցութեան անունով գործելու իրաւունքը եւ անոր պատկանող կայլաւծները:

Հիմնուելով վերոյիշեալին վրայ, մեր մտադրութիւնը եւ ամբողջական յանձնառութիւնն է՝ պաշտպանել մեր կուսակցութեան հեղինակութիւնը, օրինականութիւնը եւ անոր ունեցուածքները ըստ տեղական օրէնքներուն եւ այդ օրէնքներու համաձայն՝ մեր օրինական պարտաւորութիւնները, ամէն տեսակի ոտնձգութիւններու դէմ:

Տասնամեակներ շարունակ, մեր կազմակերպութիւնը, իրեն զօրակից ունենալով այս ափերու համայն հայութիւնը՝ անվերապահօրէն գործած է յանուն Ազգի եւ Հայրենիքի, յանուն տարբեր երկիրներու մէջ հաստատուած հայկական համայնքներու բարօրութեան, եւ բնականաբար նաեւ յօգուտ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան ափի հայ համայնքի շահերուն եւ կարիքներուն: Նոյնիսկ եթէ տարիներու ընթացքին մենք ունեցած ենք մեր ներքին կազմակերպական տարակարծութիւնները՝ մենք միշտ ալ մեր ծառայութիւնը անշեղ կերպով շարունակած ենք՝ իբրեւ

Դաշնակցական մեծ ընտանիքի հպարտ մէկ անդամը:

Վերջին շրջանին, մենք համբերութեամբ եւ զսպուածութեամբ յուսացինք, որ մեր կազմակերպական վերոյիշեալ տագնապին արդար լուծում կը գտնուի, սակայն մենք այլեւս շռայլ կը համարենք շարունակել ներգրաւուիլ կողմնակի վէճերու եւ անհեթեթութիւններու մէջ, ինչը վստահաբար կը դանդաղեցնէ մեր նպատակասլաց երթը: Արդարեւ, մանաւանդ երբ վտանգուած են Մայր Հայաստանը եւ հայկական Արցախը, երբ ամէն ժամանակներէ աւելի երկունքի մէջ են Հայ Դատին վերաբերող հարցեր ու մեր իսկ համայնքին առջեւ ծառացող մարտահրաւերներ, մենք անիմաստ եւ նոյնիսկ վնասաբեր կը գտնենք մեզի պարտադրուող «են»երու եւ աթոռակռիւներու դանդաղեցումները:

Առ այդ, կոչ կ'ուղղենք մեր ազգի զաւակներուն, ինչպէս նաեւ աշխարհացիւ մեր ողջախոհ եւ նուիրեալ ընկերներուն՝ բոլորովն մեր յաջորդ հանգրուաններու ընթացքին ծաւալելիք գործունէութեան շուրջ, որ միշտ ու անշեղ կերպով հաւատարիմ պիտի մնայ Դաշնակցութեան իսկական ազգային արժէքներուն եւ գաղափարական առաջադրանքներուն, ու զերծ՝ մեր տեսակին անյարիր պոռոտախօսական ու աժան ելոյթներէ:

Ահա այս ոգիով եւ վճռականութեամբ կը շարունակենք մեր առաքելութիւնը, կը վերահաստատենք մեր նուիրումը Ազգին ու Հայրենիքին, եւ մեր ժողովուրդի զաւակները կը հրաւիրենք մեր հետ ամբողջական եւ անկեղծ գործակցութեան՝ յանուն Անսակարկելիօրէն Անկախ, Գերազանցապէս Ազատ, եւ Ամբողջականօրէն Միացեալ Հայաստանի, ուր կու գայ միաւորելու համակ ՀԱՅ ԱԶԳԸ՝ հայրենի ժողովրդավար եւ արդար կարգերու ներքոյ:

**Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան
Արեւմտեան Ամերիկայի
Կեդրոնական Կոմիտէ
7 Ապրիլ, 2022**

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

**Հայկազեան Համալսարանի նախաձեռնութեամբ
Հայաստանի Հանրապետութեան Յովհաննէս
Շարամբէեանի անուան ժողովրդական արուեստներու
թանգարանի մասնագէտներ լիբանահայ աշակերտներուն
պիտի սորվեցնեն հայկական գորգի զարդանախշեր**

6 Ապրիլ 2022-ին սկիզբ առաւ Հայկազեան Համալսարանի նախաձեռնութեամբ Պէյրութ ժամանած Հայաստանի Հանրապետութեան Յովհաննէս Շարամբէեանի անուան ժողովրդական արուեստներու թանգարանի երկու մասնագէտներու տասնօրեայ աշխատանոցը: Ըստ ծրագրի՝ հայրենի մասնագէտները պիտի այցելեն լիբանահայ դպրոցները եւ շուրջ երկամեայ աշխատանոցային ծրագրով լիբանահայ աշակերտներուն պիտի ծանօթացնեն հայկական գորգը, անոր իւրայատկութիւնները, յատկանիշերը եւ սորվեցնեն հայկական գորգի զարդանախշերը: Այնուհետեւ աշակերտները հայկական գորգի նախշերով գծուած եւ յատուկ պատրաստուած տախտակներու վրայ, իրենց տրամադրուած ներկերով պիտի ներկեն զարդանախշերը, ու իրենց հետ տանին իրենց տունները: Ծրագիրը նպատակ կը հետապնդէ աշխատանոցային ծրագրաւորումով, հայ աշակերտը ծանօթացնել հայկական գորգին եւ անոր միջոցով զինք առաւել առնչել հայ մշակոյթին: Ծրագրին նիւթապէս սատար կը կանգնին Պօղոսեան ու Թիւֆէնքեան Հիմնարկները:

**Հայկազեան Համալսարանի
ուսանողական գրասենեակ**